

Sygn. akt IV KK 362/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 czerwca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Gradzik (przewodniczący)

SSN Przemysław Kalinowski

SSN Piotr Mirek (sprawozdawca)

Protokolant Jolanta Grabowska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Jerzego Engelkinga
w sprawie **J.K.**

oskarżonego z art.35 ust.1a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt
w zw. z art.31 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie
w dniu 20 czerwca 2018 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Okręgowego w K. - na niekorzyść
od wyroku Sądu Okręgowego w K.

z dnia 28 kwietnia 2017 r., sygn. akt IV Ka[...]/17

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w O.

z dnia 10 stycznia 2017 r., sygn. akt II K [...]/15,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Okręgowemu w K. do ponownego rozpoznania w postępowaniu
odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w O., wyrokiem z dnia 10 stycznia 2017 r., II K [...] /15, uznał oskarżonego J.K. za winnego tego, że „w nieustalonym bliżej okresie miesiąca października 2014 r., do dnia 23 października 2014 r., w O., znęcał się nad należącym do niego psem rasy mieszanej, maści czarnej, poprzez utrzymywanie go w niewłaściwych warunkach bytowania, w tym utrzymywanie go w stanie rażącego niechlujstwa, wystawianie na działanie warunków atmosferycznych zagrażających jego życiu lub zdrowiu, utrzymywanie bez odpowiedniego dostępu do wody, nieodpowiednie żywienie oraz niezapewnienie odpowiedniej opieki weterynaryjnej, przez co doprowadził zwierzę do wycieńczenia organizmu oraz stanu agonalnego z gniciem ciała, przy jednoczesnym zalęgnięciu się w nim larw owadów, przy czym czynu tego dopuścił się, mając w znacznym stopniu ograniczoną zdolność rozpoznania jego znaczenia oraz pokierowania swoim postępowaniem”, czym wyczerpał znamiona występku z art. 35 ust. 1a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 856) w zw. z art. 31 § 2 k.k. i na mocy art. 31 § 2 k.k. oraz art. 60 § 7 k.k. odstąpił od wymierzenia kary.

Jednocześnie orzekł wobec oskarżonego:

- na podstawie art. 60 § 7 k.k. i art. 35 ust. 5a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt nawiązkę w wysokości 500 złotych na rzecz Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Zwierząt OTOZ Animals Oddział w O. z przeznaczeniem na opiekę nad bezdomnymi zwierzętami,
- na podstawie art. 60 § 7 k.k. w zw. z art. 39 pkt 8 k.k. i art. 43b k.k. podanie wyroku do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie go w siedzibie Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Zwierząt OTOZ Animals Oddział w O. - przez okres 1 miesiąca,
- na podstawie art. 35 ust. 3a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt zakaz posiadania zwierząt na okres 5 lat.

Orzekł też o kosztach sądowych, zwalniając częściowo oskarżonego od ich ponoszenia.

Powyższy wyrok zaskarżony został apelacją obrońcy oskarżonego. Zarzucając wyrokowi Sądu pierwszej instancji błąd w ustaleniach faktycznych

przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na jego treść, polegający na uznaniu, że oskarżony utrzymywał psa w niewłaściwych warunkach bytowania i działał z zamiarem bezpośrednim znęcania się nad nim, podczas gdy oskarżony dbał o psa stosownie do swoich możliwości, apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu.

Sąd Okręgowy w K., wyrokiem z dnia 28 kwietnia 2017 r., IV Ka [...]17, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że uniewinnił oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu.

Kasację od tego wyroku wywiódł Prokurator Okręgowy w K. Formułując w niej zarzut rażącego naruszenia przepisów postępowania, mającego istotny wpływ na treść orzeczenia, a to: art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., art. 458 k.p.k., art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k., polegającego na tym, że orzekając odmiennie co do istoty sprawy, Sąd odwoławczy zaniechał wszechstronnej analizy materiału dowodowego, w tym zeznań świadków - J.J., K.K., A.B., D.O., P.Z. oraz dokumentacji fotograficznej z miejsca zdarzenia i z gabinetów weterynaryjnych, a także „książeczki zdrowia psa”, poprzestając na dowolnej, wybiórczej i sprzecznej z zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego analizie wyjaśnień oskarżonego J.K., co doprowadziło do uznania, że nie można w sposób jednoznaczny i niebudzący wątpliwości przyjąć, iż znęcał się on nad zwierzęciem, działając z zamiarem bezpośrednim, a tym samym przypisać mu popełnienia przestępstwa z art. 35 ust. 1a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt, podczas gdy wnikliwa analiza dowodów z zastosowaniem reguł dowodowych zawartych w art. 7 k.p.k. winna prowadzić do wniosku przeciwnego, a następnie przedstawiając motywy swojego stanowiska w uzasadnieniu orzeczenia, wyraził to w sposób lakoniczny, wewnątrznie niespójny, co w praktyce uniemożliwia dokonanie kontroli prawidłowości rozstrzygnięcia, wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się o tyle skuteczna, że jej rozpoznanie musiało spowodować uchylenie zaskarżonego wyroku, jednakże bez wdawania się w ocenę zasadności podniesionego w niej zarzutu.

Zgodnie z treścią art. 536 k.p.k., Sąd Najwyższy rozpoznaje kasację w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów, zaś w zakresie szerszym - tylko w wypadkach określonych w art. 435 k.p.k., art. 439 k.p.k. i art. 455 k.p.k. Analiza akt sprawy wskazuje, że wystąpiła w niej sytuacja obligująca Sąd Najwyższy do orzekania poza granicami kasacji.

Stwierdzić zatem trzeba, iż Sąd Okręgowy, który wydał wyrok w postępowaniu odwoławczym, był nienależycie obsadzony. Stanowi to uchybienie, mające charakter bezwzględnej przyczyny odwoławczej, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., co nakłada na Sąd Najwyższy obowiązek uchylenia zaskarżonego orzeczenia, dotkniętego tym uchybieniem, bez konieczności badania wpływu dostrzeżonego uchybienia na treść tego orzeczenia. Czyni to też przedwczesnym odnośnię się do zarzutu zawartego w kasacji (art. 436 w zw. z art. 518 k.p.k.).

Zgodnie z unormowaniem zawartym w art. 29 § 1 k.p.k., jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, na rozprawie apelacyjnej sąd orzeka w składzie trzech sędziów. Wyjątek od tej zasady przewiduje przepis art. 449 § 2 k.p.k. Nowelizując z dniem 1 lipca 2015 r. przepisy Kodeksu postępowania karnego, ustawodawca, na mocy ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2013 r., poz. 1247), wprowadził w art. 449 § 2 k.p.k. regulację, przewidującą, że jeżeli postępowanie przygotowawcze zakończyło się w formie dochodzenia, to sąd odwoławczy orzeka na rozprawie jednoosobowo, chyba że prezes sądu lub sąd postanowi inaczej.

W niniejszej sprawie Sąd odwoławczy orzekał jednoosobowo, mimo że nie został spełniony warunek z art. 449 § 2 k.p.k. Postępowanie przygotowawcze prowadzone w sprawie J.K. nie zakończyło się bowiem w formie dochodzenia. Postanowieniem z dnia 23 grudnia 2014 r., prokurator, na podstawie art. 309 pkt 4 k.p.k., wszczął w sprawie J.K. śledztwo (k. 44). Zamknął je postanowieniem z dnia 30 grudnia 2014 r. (k. 46).

W tej sytuacji regulacja art. 449 § 2 k.p.k. nie mogła znaleźć zastosowania, a Sąd odwoławczy powinien rozpoznać sprawę we wskazanym w art. 29 § 1 k.p.k. składzie trzech sędziów.

Niczego nie zmienia w tym zakresie to, że wymieniona wyżej ustawa nowelizacyjna uchyliła przepis art. 325c k.p.k., wyłączający możliwość prowadzenia

dochodzenia w sprawie oskarżonego, co do którego biegli lekarze psychiatrzy stwierdzili, że jego poczytalność w chwili popełnienia zarzucanego mu czynu lub w czasie postępowania jest wyłączona albo w znacznym stopniu ograniczona. W przepisie art. 28 tejże ustawy zastrzeżono, że czynności procesowe dokonane przed dniem jej wejścia w życie są skuteczne, jeżeli dokonano ich z zachowaniem przepisów dotychczasowych (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2017 r., V KK 115/17, LEX nr 2294421 i z dnia 12 kwietnia 2018 r., III KK 136/18, LEX nr 2486128).

Mając w polu widzenia wnioski opinii biegłych lekarzy psychiatrów, które znalazły zresztą odzwierciedlenie we wprowadzeniu do kwalifikacji prawnej czynu oskarżonego przepisu art. 31 § 2 k.k., stwierdzić trzeba, iż w realiach procesowych, w których powadzone było początkowo dochodzenie, zasadnie wszczęto śledztwo i w tej też formie postępowanie przygotowawcze zakończono.

Wobec zaistnienia uchybienia o randze bezwzględnej przyczyny odwoławczej zaszła konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł, jak w części dyspozytywnej wyroku.

ał